

مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مسیری برای شتاب بخشی به توسعه عربستان سعودی

دکتر سعید پورعلی

پلاش تا ۲۰۰ هزار شبکه در روز و وجود یک بندر صنعتی یکپارچه و چند منظوره با آخرین تکنولوژی های بین المللی طراحی شده و با بهترین تجهیزات ارائه شده است.

علاوه بر داشتن نیرو و گاهی برای پشتیبانی از صنایع اصلی، سنگین و فرعی، دو سوم شهر با تخصص مناطق مرکزی برای کسب و کار و توسعه منابع انسانی، محله های مسکونی مختلف، مراکز تجاری، بهداشتی و آموزشی، خدمات شهری و تفریحی که بهترین مناطق را شامل می شود، به این صنایع اختصاص یافته است از جمله استراحتگاه ها و هتل های بین المللی. همچنین به لطف استعداد کشاورزی و وجود باغات نخل و مرکبات فراوان در منطقه، فرصت هایی را برای تولید، پردازش و تولید محصولات غذایی برای تامین نیازهای روزافزون منطقه ای و رفع چالش های امنیت غذایی در سراسر منطقه می کند. شهر اقتصادی جزان از لحاظ واردات و صادرات کالا از طریق دریای سرخ سومین بندر عربستان سعودی محسوب می شود.

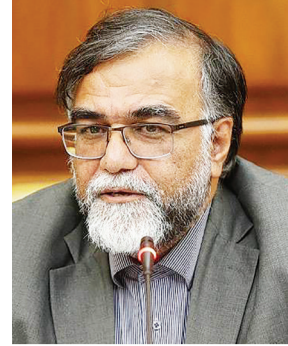
منطقه ویژه اقتصادی راس الخیر
بندر راس الخیر که در سال ۲۰۱۶ راه اندازی شد، جدیدترین بندر صنعتی عربستان سعودی و یکی از ستون های اقتصاد عربستان است. این بندر به دلیل مجاورت با شهر صنعتی راس الخیر، به پروژه های عمومی و مشاغل خصوصی با محصولات و خدمات مختلف در داخل منطقه ویژه اقتصادی راس الخیر در نزدیکی بندر راس الخیر که در حدود ۲۰ کیلومتر مربع مساحت دارد جمعیت ریاض را به ۱۵ الی ۲۰ میلیون نفر افزایش دهد. علاوه بر آن در صدد پیاده سازی الگویی شهر جهانی بخصوص دی در این در ریاض است. اعلام ریاض بعنوان منطقه اقتصادی ویژه بیانگر عزم عربستان برای تبدیل ریاض به یک شهر جهانی است.

شهر اقتصادی جزان

شهر اقتصادی جزان (IEC) یکی از عوامل اصلی توسعه اقتصاد عربستان سعودی به طور کلی و البته منطقه جزان به طور خاص است. این شهر جدید در ۶۰ کیلومتری شمال غربی شهر جزان واقع شده است. یکی از مهم ترین بنادر عربستان در دریای سرخ، شهر اقتصادی جزان، یک شهر پیشرفته است که برای تبدیل شدن به یک مرکز لجستیک و صنعتی مهم، یک مقصد اصلی برای مواد خام منطقه ای و یک بستر صادراتی برای بازارهای جهانی مصرف کننده می باشد. به این ترتیب، انتظار می رود بیش از ۱۰۰ میلیارد ریال سرمایه گذاری جذب کند که در مراحل ساخت و عملیات آن تا ۱۵۰،۰۰۰ نفر شاغلی جدید و تقریباً ۳۰۰،۰۰۰ نفر مستقر در شهر پس از تکمیل پیش بینی شده است.

شهر اقتصادی جزان در حدود ۱۰۸ کیلومتر مربع از مساحت زمین کشیده شده است، جایی که حدود ۳۰۰ میلیون متر مربع مساحت زمین را شامل می شود. این شهر در امتداد ساحل شرقی شبه جزیره عربستان و مجلی متمرکز در صنایع نفت، مجتمع آهن و فولاد و در حوزه های زیربنایی و خدمات پشتیبانی با ارزش سرمایه گذاری بالغ بر ۵۰ میلیارد ریال شد. یکی از اصلی ترین چالش های جزان برای سرمایه گذاران آن است که شهر اقتصادی جزان از موقعیت استراتژیک مشرف به مهم ترین مسیرهای دریایی جهانی برخوردار است و همچنین قیمت های انرژی رقابتی را ارائه می کند.

کارشناس مناطق آزاد تجاری صنعتی

ما به دنبال ایجاد فرصت های بهتر برای همکاری با بخش خصوصی از طریق سه رکن یعنی جایگاه خود به عنوان قلب جهان عرب و جهان اسلام، ظرفیت های برجسته مان در حوزه سرمایه گذاری و بالاخره موقعیت راهبردی مان به لحاظ جغرافیایی هستیم. قلب جهان عرب و قلب جهان اسلام، نیروی محرکه برای سرمایه گذاری و نقطه اتصال سه قاره... دورنمای مورد نظر ما حول سه محور شکل گرفته است؛ یک جامعه پویا، یک اقتصاد شکوفه دار و یک ملت بلندپرواز."

آن چه در فراز پیشین آمده است بخشی از سند چشم انداز ۲۰۳۰ عربستان سعودی است. برخی از رهبران سعودی بر تنوع بخشی و استفاده از سرمایه گذاران داخلی و بین المللی است. به نظر می رسد تأسیس مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با عنوان شهرهای اقتصادی و شهرهای صنعتی مسیری برای سرمایه گذاری مستقیم خارجی، جذب با استعدادترین متخصصان از سراسر جهان، و ترویج کارآفرینی و توسعه اقتصادی در داخل پادشاهی است.

عربستان سعودی در تازه ترین اقدام با هدف بهره مندی از ظرفیت سازه توسعه ای مناطق آزاد و ویژه در آوریل ۲۰۲۳، از راه اندازی چهار منطقه ویژه اقتصادی جدید خبر داده است. خبرگزاری عربستان سعودی هدف از ایجاد مناطق جدید که در ریاض، جزان، راس الخیر و شهر اقتصادی ملک عبدالله مستقر خواهد شد، باز کردن فرصت ها برای سرمایه گذاری بین المللی معرفی کرده. مناطق جدید بر اساس ابتکارات منطقه آزاد در عربستان سعودی، با هدف استفاده از ظرفیت های سرمایه گذاری مستقیم خارجی، جذب با استعدادترین متخصصان از سراسر جهان، و ترویج کارآفرینی و توسعه اقتصادی در داخل پادشاهی طراحی شده است. مسئولین عربستان سعودی به مناطق آزاد و ویژه بعنوان راه حلی برای شتاب بخشی به توسعه و تحقق اهداف سند چشم انداز ۲۰۳۰ نگاه می کنند. بر همین اساس تلاش دارند تا با مشوق های مالی بسیار جذاب، زیرساخت های کلاس جهانی، مناسب برای کسب و کار و رویه های کارآمد برای سرمایه گذاران، به جذب سرمایه های داخلی و خارجی شتاب دهند. این سرمایه گذاری ها در مناطق ویژه اقتصادی با تکیه بر مزیت های رقابتی هر منطقه اتفاق افتاده است. برای حمایت از بخش های حیاتی از جمله لجستیک، صنعت و فناوری برای توسعه باز خواهد کرد. همچنین لیگ عربستان مناطق ویژه اقتصادی را سازه های معرفی می کند که موقعیت پادشاهی از رفقا و پیوندی بین شرق و غرب تثبیت می کند.

روزنامه الشریع الاوسط به نقل از خالد الفالح، وزیر سرمایه گذاری عربستان، که رئیس سازمان شهرهای اقتصادی و مناطق ویژه است، در مراسم رسمی اعلام راه اندازی مناطق جدید گفت: راه اندازی این چهار منطقه ویژه اقتصادی این فرصت را برای سرمایه گذاری خارجی فراهم می کند تا در سریع ترین رشد اقتصادی جهان سهم داشته باشد. مناطق ویژه اقتصادی جدید بخشی از تلاش های عربستان سعودی برای دستیابی به اهداف توسعه اقتصادی تحت استراتژی چشم انداز ۲۰۳۰ است. مناطق ویژه اقتصادی جدید طیف وسیعی از صنایع را پوشش خواهند داد و با ارائه مزیت های رقابتی و چارچوب های قانونی متفاوت از اقتصاد پایه، فعالیت های اقتصادی یکپارچه مانند سرمایه گذاری، تجارت و اشتغال را تضمین خواهند کرد. این مناطق با عنوان «شهر اقتصادی ملک عبدالله، منطقه اقتصادی ویژه جزان، منطقه اقتصادی راس الخیر و منطقه اقتصادی ویژه جزان» نامیده می شوند. اما در واقع این کشور از نظر سرنانه ثروت در خاورمیانه، بعد از قطر، کویت و امارات متحده عربیه در جایگاه چهارم قرار دارد. دولت عربستان برای تنوع بخشیدن به اقتصاد این پادشاهی، دو نوع منطقه آزاد را اجرا کرد که هدف اصلی آن جذب شرکت های خارجی برای فعالیتهای صنعتی است؛ شهرهای صنعتی و شهرهای اقتصادی از آن جمله اند. بزرگ ترین مزیتی که هم در شهرهای صنعتی و هم شهرهای اقتصادی وجود دارد این است که به شرکت های خارجی مالکیت ۱۰۰ درصدی می دهد. در حال حاضر عربستان دارای ۲۸ شهر صنعتی است که همه آن ها زیر نظر اداره مالکیت صنعتی عربستان است. شهرهای صنعتی در دهه ۱۹۸۰ تأسیس شده و اکنون مراکز مهم اقتصادی در پادشاهی هستند که در حال حاضر نیز در حال توسعه هستند. می آیند. شهرهای صنعتی و اقتصادی توسعه یافته ای مانند معافیت های

در دیدار سرپرست سازمان منطقه آزاد کیش با وزیر تجارت عمان مطرح شد: گسترش همکاری های سازمان منطقه آزاد کیش و کشور عمان

سازمان منطقه آزاد کیش

سازمان منطقه آزاد کیش - سرپرست سازمان منطقه آزاد کیش پس از دیدار با قیسل یوسف وزیر تجارت عمان؛ از تدوین تفاهم نامه همکاری با ۳ محور همکاری در حوزه های «گردشگری سلامت، ایجاد سایت نمایشگاهی و برقراری خطوط پروازی مشترک» خبر داد.

به گزارش اقتصاد کیش به نقل از روابط عمومی و امور بین الملل سازمان منطقه آزاد کیش، سعید پورزادی سرپرست سازمان منطقه آزاد کیش در تشریح محورهای همکاری با کشور عمان، گفت: در دیدار با قیسل یوسف وزیر تجارت عمان و هیات همراه، چهار محور مشخصی برای تدوین تفاهم نامه همکاری های مشترک با محور مطرح شد.

سرپرست سازمان منطقه آزاد کیش همکاری در حوزه گردشگری سلامت، سرمایه گذاری دولت عمان در دهکده سلامت و طرح توسعه فضاهای گردشگری سلامت پورزادی همچنین بررسی یکی از ۸ فضای اختصاصی در سایت نمایشگاهی کیش از سوی مسئولان و سرمایه گذاران عمان برای ایجاد نمایشگاه های مشترک را یکی دیگر از محورهای تفاهم نامه عنوان کرد و افزود: سرمایه گذاران می توانند با هدف

بستر سازی جهت برگزاری رویدادهای مشترک میان ایران و عمان توسعه و تسهیل در امر تجارت، یکی از سان های نمایشگاهی را به روش "BOT" ایجاد کنند. به گفته سرپرست سازمان منطقه آزاد کیش، توسعه گردشگری، ایجاد خطوط پروازی مشترک، همچنین مبادله گردشگر، مسرین مورد از محورهای مطرح شده در زمینه همکاری با عمان بود که در این دیدار مطرح شد و مورد بررسی قرار گرفت.

با حکم سرپرست سازمان منطقه آزاد کیش: عباس کاوسی رئیس هیأت ورزش های همگانی کیش شد

اقتصاد کیش - طی حکمی از سوی سرپرست سازمان منطقه آزاد کیش، عباس کاوسی به عنوان سرپرست هیأت ورزش های همگانی منطقه آزاد کیش منصوب شد.

به گزارش اقتصاد کیش، متن حکم به این شرح است: "بر اساس ماده ۶۵ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه ای کشور، با عنایت به سابق و تجارب ارزشمند جنابعالی به موجب این ابلاغ به عنوان سرپرست هیأت ورزش های همگانی منطقه آزاد کیش منصوب می شوید. امید است در سایه لطافت الهی و رهنمود های مقام معظم رهبری همواره موفق و مؤید باشید."

شکل گیری همکاری های مشترک جزیره کیش و کرديستان عراق

اقتصاد کیش - سعید پورزادی از تشکیل کارگروهی جهت انعقاد تفاهم نامه همکاری میان منطقه آزاد کیش و اقلیم کرديستان خبر داد و بر همکاری های تجاری میان این دو منطقه به ویژه در حوزه دریامنا تاکید کرد. به گزارش اقتصاد کیش به نقل از روابط عمومی و امور بین الملل سازمان منطقه آزاد کیش، سعید پورزادی سرپرست سازمان منطقه آزاد کیش در حاشیه افتتاح پنجمین نمایشگاه توانمندی های صادراتی ایران «کسبو ۲۰۲۳» در محل نمایشگاه های بین المللی تهران، از نشست مشترک با شیخ مصطفی عبدالرحمن عبدالله، رئیس اتحادیه صادرکنندگان و واردکنندگان اقلیم کرديستان عراق در این رویداد خبر داد و گفت: تفاهم نامه ای در نشست مشترک با حضور سرمایه گذاران و تجار اقلیم کرديستان در قالب کارگروه ویژه به امضا می رسد.

پورزادی به برخی از مفاد تفاهم نامه پیشنهادی اشاره کرد و افزود: پروازهای مشترک میان منطقه سلیمانیه عراق و منطقه آزاد کیش که یکی از مهم ترین مفاد این تفاهم نامه مشترک است برقرار خواهد شد.

سرپرست سازمان منطقه آزاد کیش بر برقراری روابط تجاری از طریق سرمایه گذاری و برگزاری نمایشگاه ها و رویدادهای مشترک بین اقلیم کرديستان و شرکت سرمایه گذاری و توسعه کیش را یکی دیگر از مفاد این تفاهم نامه عنوان کرد و اظهار داشت: "جغرافیا، شرایط و ظرفیت های موجود در جزیره کیش به ویژه در حوزه دریا" از جمله موضوعاتی بود که مورد توجه سرمایه گذاری اقلیم کرديستان قرار گرفت. به گفته پورزادی با توجه به ظرفیت های موجود می توان بر اساس محوریت فعالیت های در میانه با سرمایه گذاری در یکی از فضاهای نمایشگاهی جزیره کیش به صورت "BOT" با حضور سرمایه گذاران و تجار این اقلیم در کیش، همکاری های دو جانبه را گسترش داد. می آیند. شهرهای صنعتی و اقتصادی محوریت جزیره کیش و حضور تجار جزیره و اقلیم کرديستان بر گزار خواهد شد.

جزیره کیش میزبان پنجمین نمایشگاه و کنفرانس بین المللی صنعت پخش ایران

اقتصاد کیش - پنجمین نمایشگاه و کنفرانس بین المللی صنعت پخش ایران برای نخستین بار به میزبانی جزیره کیش برگزار می شود. به گزارش اقتصاد کیش، این نمایشگاه با هدف ایجاد فضای گفت و گو و رفع چالش های این صنعت و با توجه به اهمیت صنعت پخش و زنجیره تامین در ایجاد اشتغال و تامین امنیت غذایی جامعه با حضور طیف گسترده مدیران شرکت های تولید مواد غذایی، شرکت های پخش و تامین کننده تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری این حوزه استراتژیک، با حضور بیش از ۱۲۰ شرکت داخلی در فضایی به وسعت یک هزار و ۵۰۰ متر مربع در مرکز نمایشگاه های بین المللی کیش برگزار می شود.

همچنین برگزاری ۲۴ نشست تخصصی و همایش جانبی با موضوعاتی از قبیل نقش فناوری اطلاعات و هوشمندسازی در سیاست گذاری، برنامه ریزی و کنترل جریان های زنجیره تامین کشور، رصد کالا و الزامات و چالش های سامانه جامع تجارت، میزگرد هم اندیشی نقش شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی در توسعه، اشتغالزایی و رونق تولید کشور بر تمرکز بر ارائه راهکار های نوآورانه در تامین سوخت ناوگان صنعت پخش، آینده پژوهی از جمله نشست های این رویداد است.

همچنین بررسی مدل های نوین کسب و کار و بهینه یابی مسیرهای توزیع در صنعت پخش، نقش نوآوری و تحول دیجیتال در آینده صنعت پخش و لجستیک کشور، تامین زیرساخت های لجستیک شرکت های پخش از طریق واردات و موضوعات پیرامونی آن و استفاده از تکنولوژی های نوین جهت بهره وری ناوگان، راه کارهای جهانی سیستمی کردن عملیات صنعت پخش، تأثیر تحول دیجیتال و فناوری های نوظهور در صنعت پخش، از دیگر نشست های تخصصی و همایش جانبی این رویداد است که از چهارشنبه بیستم تا پنجشنبه بیست و یکم در مرکز نمایش های بین المللی کیش آغاز به کار خواهد کرد.

لازم به ذکر است، پنجمین نمایشگاه صنعت پخش ایران از ۱۹ تا ۲۱ اردیبهشت در مرکز نمایشگاه های بین المللی کیش از ساعت ۱۷ تا ۲۲ آماده میزبانی از بازدید کنندگان است.

معاون امور شهری و محیط زیست شرکت عمران، آب و خدمات کیش عنوان کرد:

مشارکت چشمگیر کیشوندان در مدیریت پسماند و تفکیک زباله

کارخانه کشتی سازی راس الخیر، بزرگترین کارخانه در منطقه MENA، توانایی ارائه خدمات نو سازی و تعمیر ۶۰ کیلومتری شمال غربی شهر جزان واقع شده است. یکی از مهم ترین بنادر عربستان در دریای سرخ، شهر اقتصادی جزان، یک شهر پیشرفته است که برای تبدیل شدن به یک مرکز لجستیک و صنعتی مهم، یک مقصد اصلی برای مواد خام منطقه ای و یک بستر صادراتی برای بازارهای جهانی مصرف کننده می باشد. به این ترتیب، انتظار می رود بیش از ۱۰۰ میلیارد ریال سرمایه گذاری جذب کند که در مراحل ساخت و عملیات آن تا ۱۵۰،۰۰۰ نفر شاغلی جدید و تقریباً ۳۰۰،۰۰۰ نفر مستقر در شهر پس از تکمیل پیش بینی شده است.

شهر اقتصادی جزان در حدود ۱۰۸ کیلومتر مربع از مساحت زمین کشیده شده است، جایی که حدود ۳۰۰ میلیون متر مربع مساحت زمین را شامل می شود. این شهر در امتداد ساحل شرقی شبه جزیره عربستان و مجلی متمرکز در صنایع نفت، مجتمع آهن و فولاد و در حوزه های زیربنایی و خدمات پشتیبانی با ارزش سرمایه گذاری بالغ بر ۵۰ میلیارد ریال شد. یکی از اصلی ترین چالش های جزان برای سرمایه گذاران آن است که شهر اقتصادی جزان از موقعیت استراتژیک مشرف به مهم ترین مسیرهای دریایی جهانی برخوردار است و همچنین قیمت های انرژی رقابتی را ارائه می کند.

کارشناس مناطق آزاد تجاری صنعتی

